

ÇOCUK HEKİMLİĞİ UYGULAMASINDA İSTİSMARIN TANINMASI

Dr. Sevtap Velipaşaoğlu GÜNEY
Akdeniz Üniversitesi Tıp Fakültesi
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.

SUNU'da

1. "Durum"un zorluğundan
2. Hekime ait zorluklardan
3. Sisteme ait zorluklardan
4. Çözüm önerilerinden

TANISAL SÜREÇ

Yakınma

Öykü

Fizik muayene

Tanısıl testler

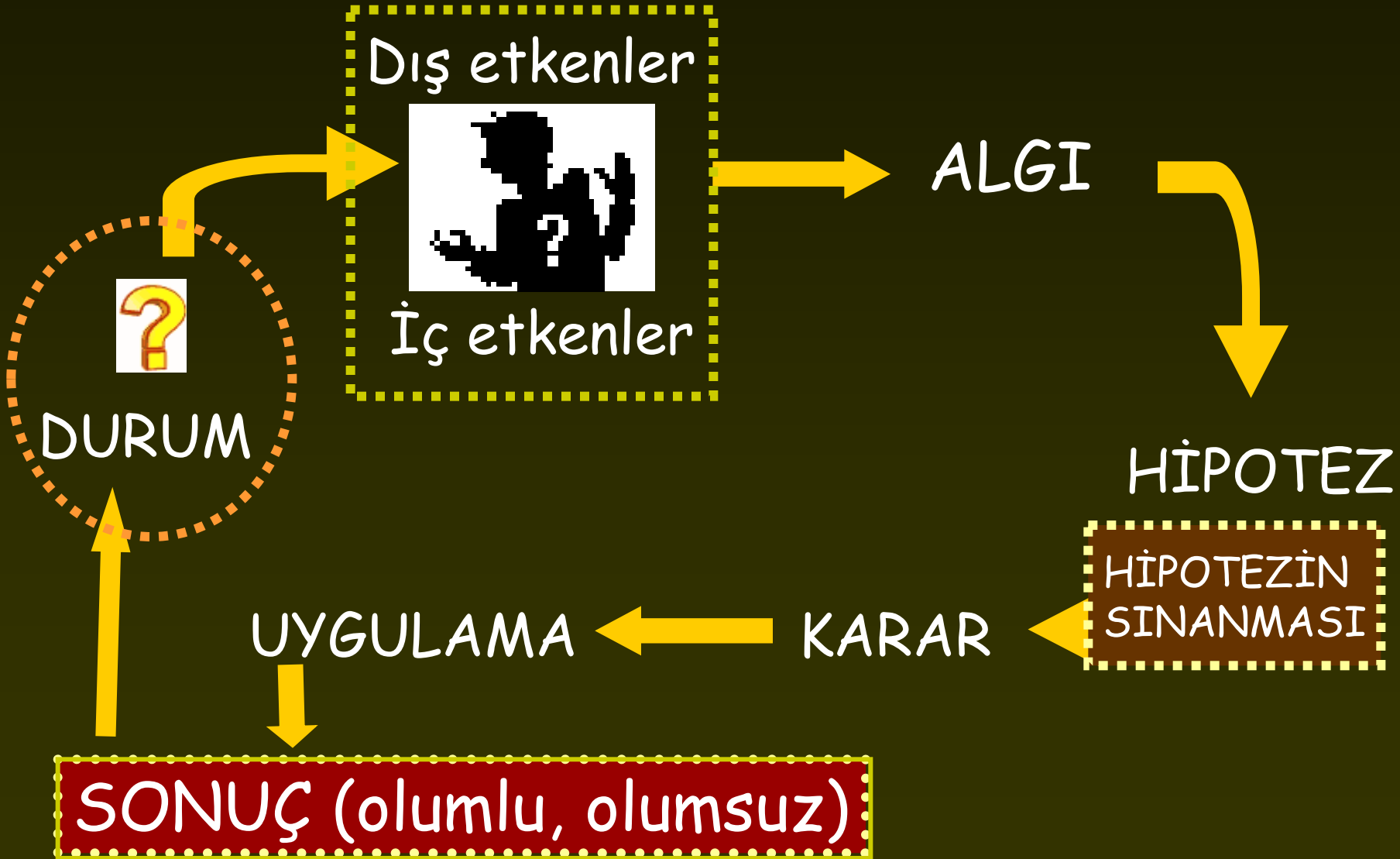

Ön tanıları

TANI

TANISAL SÜREÇ

TANISAL SÜREÇ

"DURUM"UN GÜÇLÜĞÜ

- Yelpazesi çok geniş
- Belirti ya da bulgu olmayabilir
- Başvuru farklı nedenle olabilir.
- "Durum" istismara özgü olmayabilir
- "Durum" yanlış anlatılabilir

"DURUM"UN GÜÇLÜĞÜ

GENİŞ YELPAZE

- İhmal
- Duygusal istismar
- Fiziksel istismar
- Cinsel istismar

"DURUM"UN GÜÇLÜĞÜ

ÖZGÜN BELİRTİ/BULGU OLMAYABİLİR;

"DURUM"UN GÜÇLÜĞÜ

Tanı koymayı kolaylaştırmak için geliştirilen listeler, protokoller ve puanlama sistemlerinin özgünlükleri ve pozitif öngörü değerleriyle ilgili bir takım sorunlar tanımlanmıştır.

Gilbert RE, et al. Lancet 2009;373:167-180.

"DURUM"UN GÜÇLÜĞÜ

DURUM "YANLIŞ" ANLATILABİLİR

- Değişken öykü
- Çelişkili öykü
- "Durum"a uygun olmayan öykü
- "Durum"u açıklamayan öykü
- Çocuğun psikomotor gelişimine uygun olmayan öykü

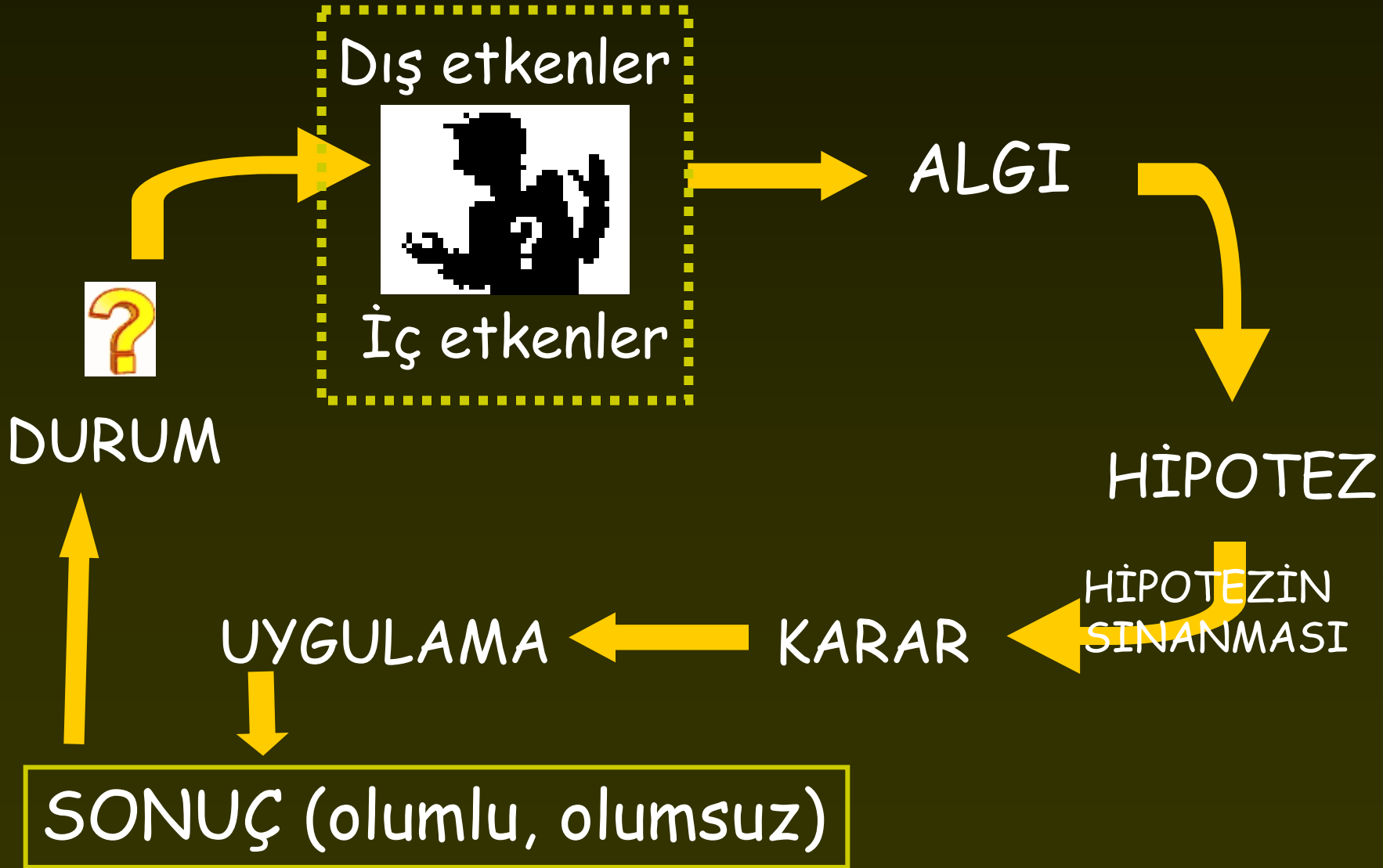
TANISAL SÜREÇ

■ Hekimde istismar olasılığını akla getiren en önemli etmen: **öykü ile örtüşmeyen fizik muayene bulguları**

■ Bu çelişki olmayanlarda bildirim olasılığı **1**
olanlarda **x 23**

(%95CI: 11.5-48.5)

TANISAL SÜREÇ

HEKİME AİT ETMENLER

DIŞ ETKENLER

■ İÇ ETKENLER

- Eğitim gereksiniminin farkında olmama
- Geçmiş yaşantıları
- İstismar olgularıyla ilgili deneyimleri
- Aileyle önceden olan bağı
- Değerleri ve (ön)yargıları

DIŞ ETKENLER: Hekimin eğitimsizliği

- Mezuniyet ncesi eğitimde yeri kısıtlı.
- Uzmanlık eğitiminin yapıldığı hastaneler gerçek yaŐam koŐullarına çok uygun değil.

DIŞ ETKENLER: Hekimin eğitimsizliği

Yaralanmayla baŐvuran çocuklarda;

detaylı fizik muayene yapma
konusunda eksikiz

SORMUYORUZ

Flaherty EG. Pediatric Annals 2005;34:349-356.

Levethal M. JAMA 1999;281:657-659.

Boyce MC. Arch Pediatr Adolesc Med 1996;150:730-732.

DIŞ ETKENLER: Hekimin eğitimsizliği

Yaralanmayla baŐvuran ocuklarda

Adli tıp hekimleriyle diğer
hekimlerin muayene bulgularının
örtüŐme oranı %60

DIŞ ETKENLER: Hekimin eğitimsizliği

- Uzmanlık eğitiminden sonra çocuk istismarı ile ilgili herhangi bir eğitime katılan hekimlerin olguları fark etme ve bildirme olasılığı daha yüksek.

DIŞ ETKENLER: Hekimin eğitimsizliği

- Genel hastanelerle çocuk istismarı konusunda uzmanlaşmış hastanelerin çocuk istismarına tanı koyma oranları arasında fark var.
- Bu fark çocukların yaraları arasındaki farktan kaynaklanmıyor.

DIŞ ETKENLER: Hekimin eğitimsizliği

"Kasıtlı yaralanma" sözcüğünün yorumunda sıkıntı

DIŞ ETKENLER: Hekimin eğitimsizliği

Sistematik değerlendirme sonucu;

Hangi tőr eğitimin daha etkili olacağı henüz net değeril.

DIŞ ETKENLER: Hekimin zamansızlığı

18.08.2008 18:20

Karakter Boyutu :

Sağlık

'Şırnakta bir doktor günde 250' hastaya bakıyor

Şırnakta, KESK ve SES tarafından yapılan açıklamada, Devlet Hastanesinde bir doktorun günde 250-300 hastaya baktığını, ve bir hastaya ancak 2-3 dakika ayırabildiğini söyledi.

DIŞ ETKENLER: Hekimin zamansızlığı

İLÇE	UZ. DOKTOR BAŐINA HASTA SAYISI
BALA	2 213
GÜDÜL	19 637
HAYMANA	3 149
KALECİK	7 761
KIZILCAHAMAM	4 950
NALLIHAN	9 379

Devlet Bakanı Cevdet Yılmaz'a Ankara Milletvekili tarafından verilen soru önergesinin yanıtı: www2.tbmm.gov.tr/d23/7/7-7883c.pdf

DIŞ ETKENLER: Hekimin zamansızlığı

Hekimin aklına istismar tanısı gelse bile "tedavi edilebilir bir hastalığı atlıyorum" endiŐesi yaŐıyor.

DIŞ ETKENLER: Hekimin fiziksel koŐullarının uygunsuzluğu

- Pek çok hekim "ocuk dostu" olmayan ortamda çalıŐmak zorunda.
- ocuğuun "mahremiyet"ini sağlayacak ortam yok.

DIŞ ETKENLER: Danıőacak birini bulamama

- Őüphesinin "makul Őüphe" (akılcı kuőku) olup olmadığını bilememe,
- Muayene bulgularından emin olamama,
- Tanısal testler ve konsültasyonlarda sıkıntı

**DIŞ ETKENLER: Danıőacak birini
bulamama**

Aileyi bekletmek zor...

HEKİME AİT ETMENLER

DIŞ ETKENLER

■ İÇ ETKENLER

- Eğitim gereksiniminin farkında olmama
- Geçmiş yaşantıları
- İstismar olgularıyla ilgili deneyimleri
- Aileyle önceden olan bağı
- Değerleri ve (ön)yargıları

İÇ ETKENLER: Eğitim gereksiniminin farkında olmama

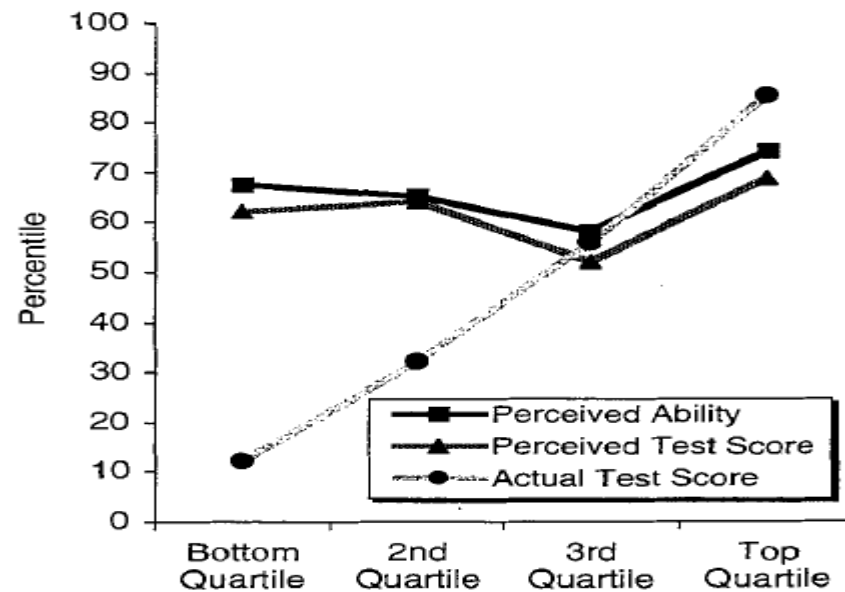

Figure 2. Perceived logical reasoning ability and test performance as a function of actual test performance (Study 2).

Kruger J, Dunning D. Unskilled and unaware of it.
J Personality Soc Psych 1999;1121-1134

İÇ ETKENLER: Geçmiş yaşantıları

Fiziksel cezalandırmaya karşı daha toleranslı olan hekimlerin istismarı bir klinik durum olarak algılama olasılıkları daha az.

İÇ ETKENLER: Geçmiş yaşantıları

Korku, suçluluk, utancın karşı aktarımı sonucunda hekimde ortaya çıkan kaygı, istismar olgularının nesnel bir şekilde değerlendirmesini engelliyor.

İÇ ETKENLER: İstismar olgularıyla ilgili geçmiş deneyimleri

Daha önce çocuk istismarı olgularında sistemden kaynaklanan kötü deneyimler yaşadıysak bildirmeme ya da olası olgularla "uğraşmama" eğiliminde oluyoruz.

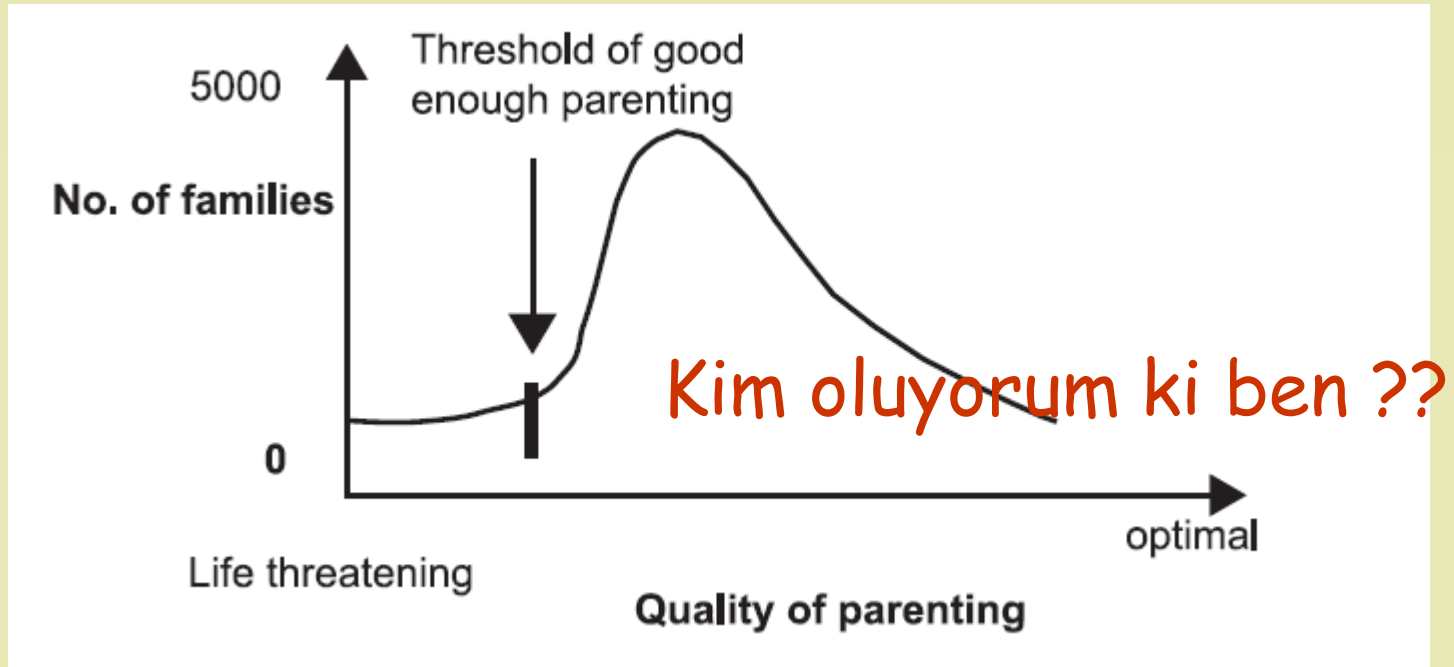
İÇ ETKENLER: Aileyle önceden olan bağ

Hekimler bildikleri ya da çocuk izlemi sırasında tanıdıkları ailelerde çocuk istismarı tanısını daha zor koymaktalar.

Flaherty EG. Child Abuse and Negl 2004;28:939-945.
McCarthy C. Pediatrics 2008;122:S21-S24.

İÇ ETKENLER: Aileyle olan bağ

YETERİNCE İYİ EBEVEYNLİK ??

İÇ ETKENLER:

Ve zaten neyin iyi ve adil olduğu konusunda aklımız karışık...

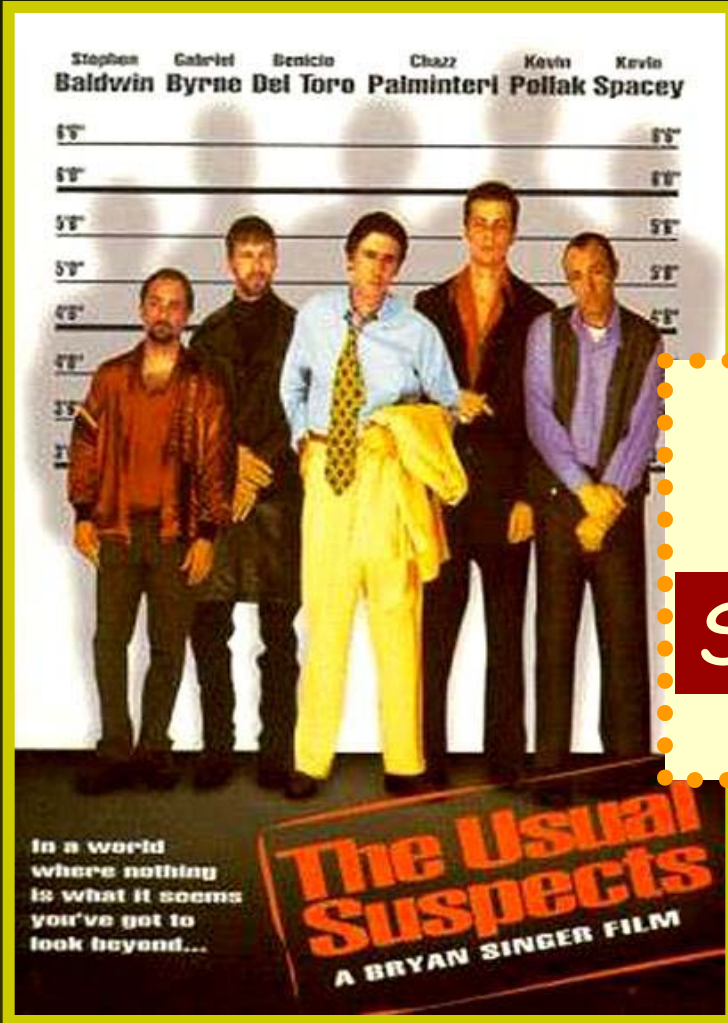

İÇ ETKENLER: Hekimin (ön)yargıları

Sosyokültürel olarak kendimize benzeyen ailelerde çocuk istismarı tanısını daha zor koyuyoruz.

Flaherty EG. Child Abuse and Negl 2004;28:939-945.
McCarthy C. Pediatrics 2008;122:S21-S24.

İÇ ETKENLER: Hekimin (ön)yargıları

OLAĞAN ŞÜPHELİLER

STEREOTİPİKLEŞTİRME

TANISAL SÜREÇ

SONUCUN ETKİSİ: Sonuç ne??

Her bildirim sisteminin bir de
GERİ BİLDİRİM BİLEŞENİ
olmalıdır.

ÖNERİLER

- Daha çok eğitim
 - * Hekim eğitim gereksiniminin farkında olmalı
 - * Eğiticiler gerçek koşullarla örtüşen eğitim vermeli
- Eğitimin yöntemi ile ilgili daha çok çalışma
- Hekimler için etkin danışmanlık hizmeti
- Güçlü geri bildirim sistemi

SONUÇ

- İşimiz zor
- Öğreneceğimiz çok şey var

SONUÇ

- Esas olan
"çocuğun yüksek yararı"

teşekkürler